

**Den bästa av världar -
tillgänglig för alla**

TEXT OCH LAYOUT: Sveriges Dövas Riksförbund

ILLUSTRATIONER: Jacob Lind

TRYCK: Offensive 2000 AB 2008

Den bästa av världar - tillgänglig för alla

Den här broschyren har gjorts för att visa på olika situationer som kan uppstå i ett samhälle som inte är anpassat efter den som inte hör. Med ökad kunskap om dövas särskilda behov kan många av hindren tas bort, och omgivningen blir tillgänglig även för döva.

Det är inte vår dövhet som är problemet. Problemet är att samhället är tänkt för alla de som hör, ser och kan röra sig obehindrat. För oss andra krävs andra lösningar, politisk vilja och pengar. Det är långt kvar till ett samhälle som är tillgängligt för alla medborgare.

I denna broschyr visas olika vardagliga situationer som vi kan hamna i, och där bristen på tillgänglighet skapar problem för oss döva. Flera situationer kan avhjälpas genom vanlig medmänsklighet och fantasi, medan andra kräver teknik och en politisk vilja att förändra.

Det är svårt att tänka bort ett sinne som man själv har, och att som hörande föreställa sig hur det är att aldrig ha hört. Det är lätt att stoppa fingrarna i öronen och utestänga ljud, men det är inte detsamma som att aldrig någonsin ha hört. Den som aldrig har hört tal har inte heller haft möjlighet att lära sig tala själv, eftersom vi lär oss prata genom att härma våra föräldrar när vi är små. Det är därför döva kommunicerar med teckenspråk, och behöver informationskällor som bygger på annat än ljud.

Broschyren riktar sig till kommunpolitiker och tjänstemän samt alla andra som är intresserade och vill verka för att förbättra tillgängligheten för döva.

Broschyren är framtagen i Projektet Dövrörelsen i förändring inom region Skåne, som är finansierat av Allmänna Arvsfonden.

Fler broschyrer kan beställas från Skåne Dövas Länsförbund. Broschyren i pdf samt separata bilder går att hämta på Skåne Dövas Länsförbunds webbplats, www.sdl.nu samt på Sveriges Dövas Riksförbunds webbplats www.sdrf.se/sdr. Bilderna får användas fritt inom intresseområdet, dövas tillgänglighet, med angivande av källan (Skåne Dövas Länsförbund). Vid tveksamhet om användning, kontakta SDL, kansli@sdl.nu eller SDR, sdr@sdrf.se.

Vi hoppas att bilderna ska bidra till en ökad förståelse och också fungera som tankeväckare och inspiration i diskussioner om tillgänglighetsförbättringar för teckenspråkiga döva.

Välkommen in i den bästa av världar - en värld som är tillgänglig för alla!

Skåne Dövas Länsförbund och Sveriges Dövas Riksförbund

Det är ingen idé att försöka ropa till en döv att bussen avgår från en annan plats.

Döva behöver visuell trafikinformation om flyttade hållplatser, inställda turer och förseningar. Om tekniken inte finns vid tillfället, krävs lite vanlig medmänsklighet och en personlig insats.

Gaslarm!! Allmänheten varnas via radio och uppmanas hålla sig inne med fönstren stängda.

Döva kan inte ta del av larm via radio, utan måste få larm via vibrator i armbandsuret eller varningslampor.

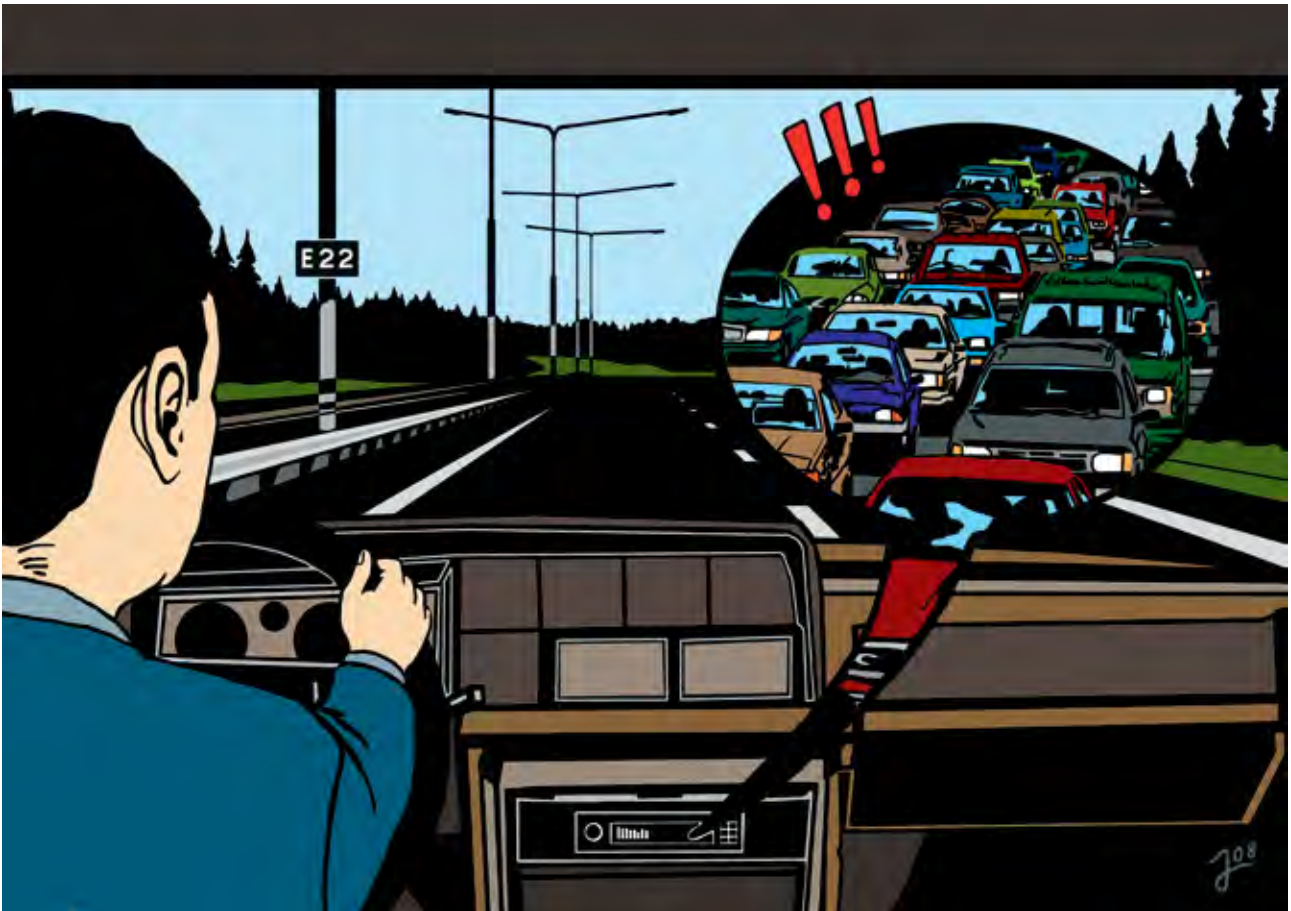
Döva hör inte brandsirener eller brandlarm. Det är tur om inget värre inträffar än att en döv kvinna vattnar blommor i onödan.

Döva måste få brandlarm via vibrator i armbandsuret eller varningslampor.

Döva kan registrera sig hos SOS Alarm och om olyckan är framme använda mobilen och skicka sms till 112 för att larma.

En försöksverksamhet än så länge, men ett så bra initiativ för tillgänglighet för döva måste permanentas.

Vi bryter för ett trafikmeddelande:

”På grund av en olycka är vägen avstängd. Det är kilometerlånga köer fram till olycksplatsen, och bilister som färdas på E22an söderut uppmanas att välja andra vägar”

Trafikinformation på radio når inte döva, trots att tekniken finns, tex genom textdisplayen på bilradion.

Festen pågår... ingen hör bankningar från hissen.

En döv kan inte använda nödtelefon som bygger på tal och hörsel. En bildtelefon med tvåvägskommunikation kopplad till nödtelefonen ger ökad trygghet. Det gäller att både se och ses.

Döva kan använda vanliga porttelefoner, men det är otryggt att inte veta vem man släpper in...

Porttelefon med inbyggd bildtelefon skapar tillgänglighet och trygghet i bostaden.

Om en person lugnt går vidare fast larmbågarna tjuver bakom – så är personen sannolikt döv.

Det kan uppfattas som en grov kränkning att bli gripen bakifrån när man inte hör och inte uppfattat att något hänt.

Rullstolen har fastnat... en döv kan inte använda vanlig nödtelefon för rullstolsburna för att få hjälp.

Om tekniken inte finns eller inte fungerar krävs omtanke från medmänniskor.

Döva hör inte högtalarutrop.

Visuell information för döva måste utvecklas, både i vagnarna och inne på tågtoaletten.

En person som sover på tåget och inte vaknar av högtalarutrop om slutstation är kanske döv.

En personlig väckning av medpassagerare eller tågpersonal skulle rädda situationen

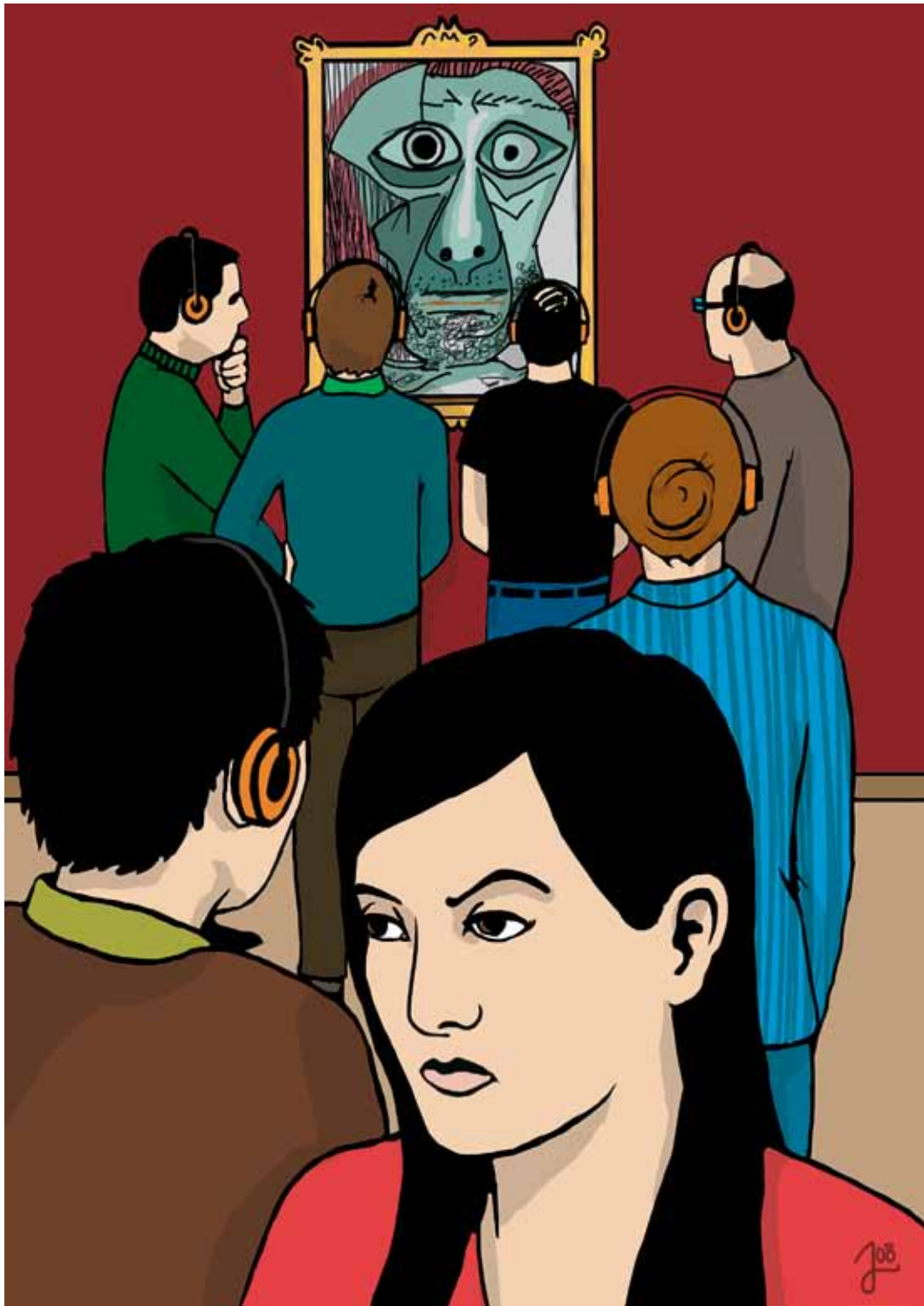
En döv man simmar och simmar och märker inte att han är ensam i bassängen. Badvakten försöker få uppmärksamhet genom att vissla. Det hjälper inte. Simmaren hör ingenting.

Hur ska badvakten göra? Om det inte finns lampor att blinka med så krävs en personlig insats för att få ögonkontakt. Ett dopp kanske?

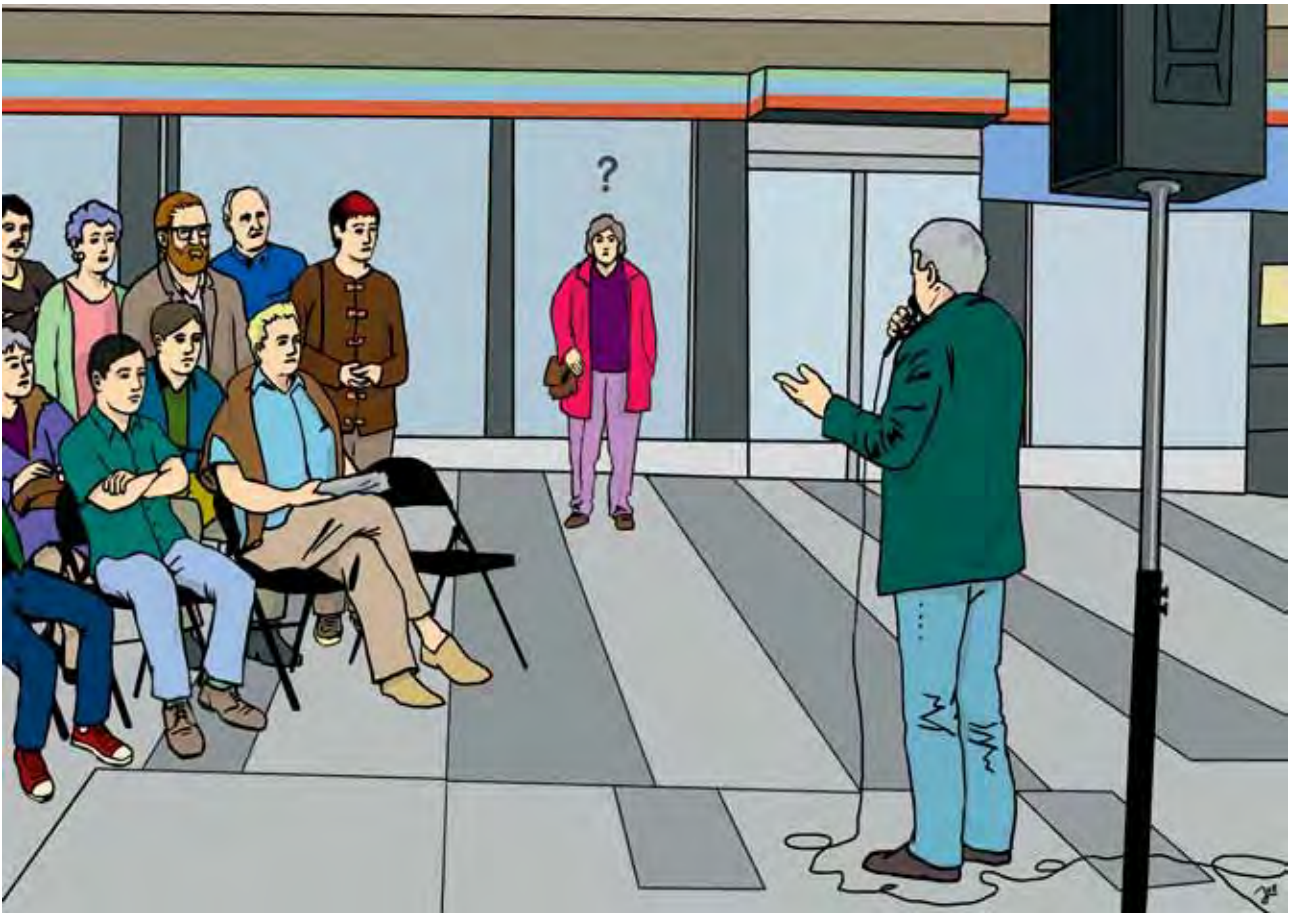

Det finns ett stort intresse för kultur bland döva. Tyst Teater är den enda teckenspråkiga teatern i Sverige. De har ett litet utbud och döva får ibland resa långt för att se teater på sitt språk.

Döva behöver kultur precis som alla andra och det är nödvändigt att kulturutbudet på teckenspråk ökar.

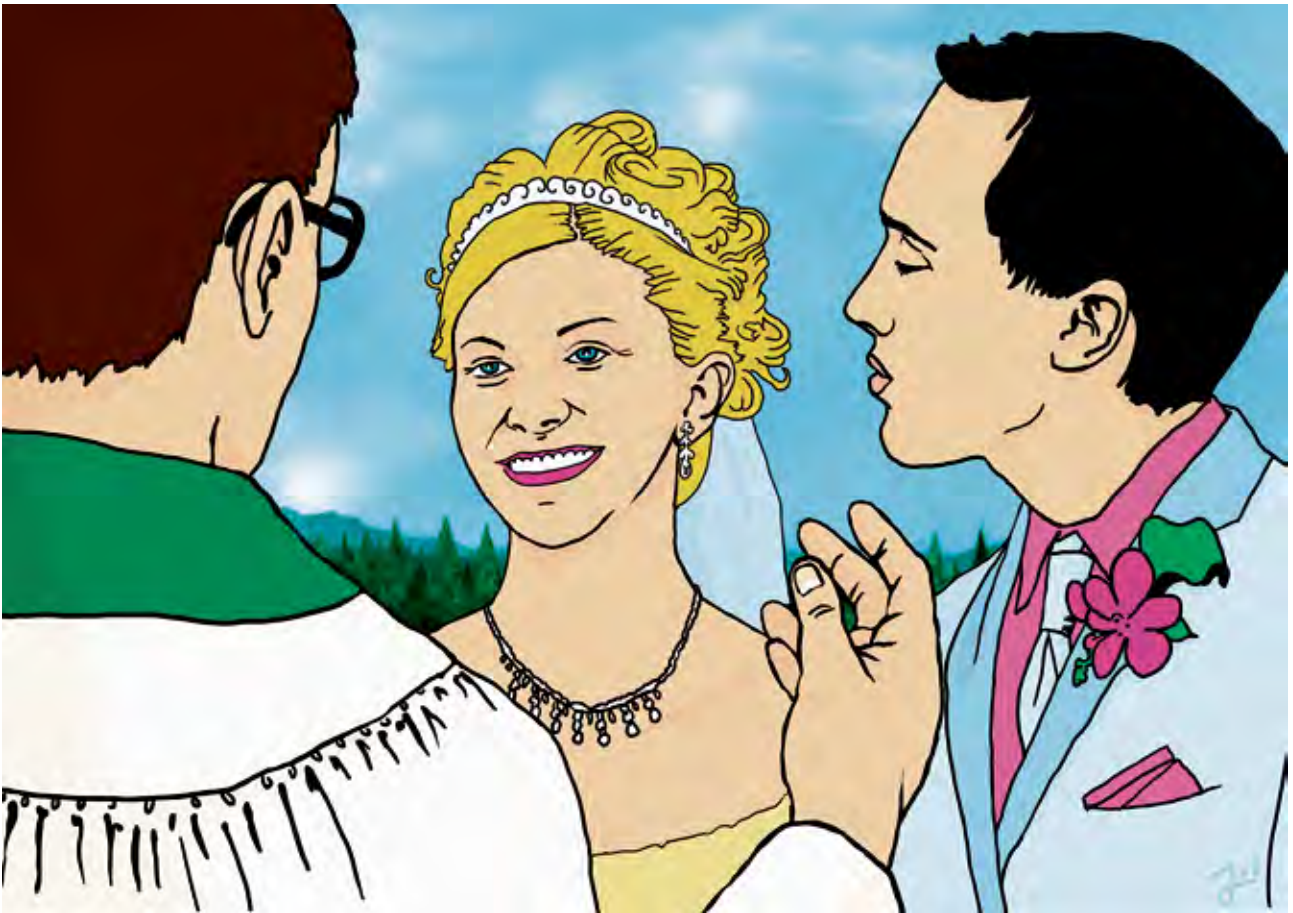

Fin service och tillgänglighet för många, kan utestänga andra. Döva behöver visuell information, t.ex textad eller tolkad via bildskärm eller visningar med teckenspråkstolk.

Döva kan inte spontant stanna till och ta del av ett allmänt möte eller valtal – om inte arrangören har insett vad tillgänglighet för döva innebär och beställt tolk.

Döva vill kunna stanna till en stund bara, precis som alla andra, utan att få dåligt samvete över att tolken står kvar, kanske till ingen nytta. Eller känna tvång att stanna kvar, därför att man själv beställt tolk.

Det är självklart att den som gifter sig ska veta när det är dags att svara ja.

Det finns många andra tillfällen i dövas liv när det också behövs tolk – vid läkarbesök, föräldramöten, släkträffar, föreningsliv, studier, arbete... listan kan göras lång.

Det finns få professionella som kan teckenspråk inom vård och omsorg. Det är självklart för hörande att få terapi, stödsamtal vid kris och äldrevård på det egna språket. Lika självklart behöver döva det på teckenspråk.

”Jag vill inte ha en enda kanal för döva med teckenspråkiga program. Jag vill veta vad de säger i de andra kanalerna”.

Döva vill ha teckenspråkiga eller teckenspråkstolkade inslag i alla program. Det är ingen utopi att kunna välja teckenspråksöversättning eller textning genom en knapptryckning på fjärrkontrollen. Den digitala tekniken ger möjligheter, men har ännu inte gynnat döva.

Viktigt för självkänslan är att förstå och bli förstådd.

”Tolken i fickan” (via mobilen) kan ibland göra underverk.

Webben är en utmärkt väg till tillgänglighet för teckenspråkiga. Viktig information översätts till teckenspråk, filmas och publiceras under en teckenspråkssymbol. Fler och fler av samhällets institutioner, bl.a Riksdagen, översätter kontinuerligt information och lägger ut på webbplatsen. Nyheter, samhällsinformation, kultur - allt går att översätta.

I den bästa av världar har alla webbsidor en teckenspråkssymbol som visar att man också ser teckenspråkiga döva som en intressant målgrupp, och att man vet att 2010 ska samhällets information vara tillgänglig för alla.

Två händer, symbolen för teckenspråkig tillgänglighet. Där symbolen finns, finns teckenspråk.

